

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

Kolophon

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De cōditiōibus mercatorū

respcū pxi charitas: pxi ad illos q̄ sūt eiusdē
 mercārie: ne nimū grēs q̄ sua sūt: cōmercorū
 suoz pspitaci iudeat: ac p b puocet ad diffā
 mādas merces aliēas. sic qdā faciūt i maris dis
 pēdiū salus: sicut q̄ merces alioz iniuste diffā
 māe vt eos i veditōe ipediāt z p̄pas merces ca
 ri vēdāt: sic beu hec malicia iūcēt tā apd me/
 chanicos q̄ mercatores: tā apud pincernas q̄
 carnifices: tā apd rusticos q̄ ciues. Tēs ac cō
 miterū medaciū vald p̄nciosū ex mltē p̄currē
 ribz. Nā p̄mo ē ibi negatio x̄itac̄ qd̄ est malū.
 Secdo iterio fallēdi qd̄ ē p̄ci. Tertio iuria pxi
 que ipedit a veditōe. Quarto diffamāō p̄mi
 que p b notat d̄ iusticia. et apit hora alioz ad
 diffamandi hāc ifamā. Quiro d̄cepto pxi i vē
 dēdis z laudādis p̄p̄is mercibz ac p̄ iusto vē
 dēdis. vñ tal ad mltiplicē restōne obligat. vtz
 s. ser. cv. z. cvij. Est tñ sciēdū q̄ ex q̄ p̄alta se in
 uicē i diuersi ipedit p̄nc. qz p̄spitas vni i ducit
 aduersitatē alēi z charitas ordiata p̄ se dilige
 re d̄ q̄ aliū z amicu q̄ iūmicū. p̄inquit q̄ alie
 nū bonū: cōe m̄toz q̄ bonū vni p̄uacū. iō sal
 ua charitate z absqz veneno iudie p̄ cererē p̄
 b̄ fauere mercāciāz. p̄spitacē plusibi q̄ alio:
 p̄ cognaro q̄ aliēo z sic d̄ alio. Et p̄ p̄ns p̄ri/
 stari d̄ h̄rio d̄ū alioz. p̄spitas sibi z suis nocuū
 tū p̄stac̄: tñ tñ p̄p̄e p̄ristādo d̄ alioz. p̄spitacē: nī
 si iōtū sibi z suis nocer. pot̄ affectāōz. p̄spitacē
 suis q̄ aliēis: ac aduersitatē aliēis q̄ suis. Sic
 maḡ obligat diligere se z suos q̄ aliēos: nī tñ
 p̄p̄ hūc affēct̄ d̄ aliqd̄ iuste moliri z alienū:
 qz b̄ ēēt iniquū: nec qd̄d̄ acru nec affectu: nec v̄
 bo: nec s̄q̄. **O**ctauo req̄rit legalitas refuādo
 p̄missaz soluēdo p̄ta d̄bita ne fidē irritā faciat
 cū socijs vl̄ c̄neis. Nā s̄z o. Tho. ij. ij. q. cr. ar.
 ij. i sol. v. rōnis: q̄ p̄mittit qd̄ ē licitū z honestū
 si aim iplēdi bz qd̄ p̄mittit nī mēc̄: si tñ p̄babi
 lit̄ credet̄ potuit adimplere se posse qd̄. p̄mittit q̄
 si cāz credēdi nī bz medaciū p̄nciosū sic iurit vt
 poce qd̄ i alēi d̄spēdiū vergit q̄ si nī p̄cē qd̄ fit
 deli mēc̄. p̄mittit ifidelit̄ agit anim murando.
Pot̄ tñ excusari duobz mōis. P̄rio si mutac̄
 te s̄ d̄ditōes ex p̄e p̄mittēt̄ vt qz fact̄ ē ipotēs
 ad iplēdū. Secdo si mutare s̄ d̄ditōes ex p̄e
 illi cū p̄missū ē: vl̄ ē ex p̄e p̄missi. Si ac qd̄ p̄
 mittit aim iplēdi nī bz lz ad iplēat postea re^o tñ
 p̄nciosū medaciū: p̄missiōisqz trāsgressor i volū
 tate iudicat. Et gnāl̄ norā. q̄ q̄ncūqz debitor
 ex malicia vl̄ alia q̄cūqz c̄p̄a sua: creditori suo
 nī soluēdo i c̄mio sibi p̄stituto: p̄stat occasiōem
 dāni: oino ad d̄ dignā satisfactiōez obligat̄. vt
 p̄z ex d̄ iur. z dāno. daf. c. Si c̄p̄a. Uetz tñ q̄
 cūqz fragit alēi fidē p̄missā z iuramēta p̄stata:
 nec ei ēt fidēs d̄ nēitate fuāda ē. vtz ex d̄ iurciu.
 c. ij. vbi p̄ōit cas̄ d̄ p̄missiōe s̄ca int̄ regē frā
 cie z regē āglie: quā rex anglie nī cēuit z q̄re rex
 frācie: vtz ad iplēdū ipē obliget. Et r̄ndz papa
 q̄ nī obfuarī fidē nī ē fidēs fuāda: nec iuramētū
 aut fidēs dāca s̄b d̄ditōe obligat nisi d̄ditō fuer̄
3 **C**ono req̄rit studiositas i agnoscedo z p̄ca
 uēdo p̄c̄ v̄surarios: tā i ēptiōe q̄ i veditōe aut

locatōe vl̄ ductōe s̄libz / i q̄b̄ vt i p̄libz se mis
 cuiū palliarū int̄miscet. Quapp̄ diligētissime
 cūctas adiuētōes diuersoz p̄cūū freq̄nt̄ dis/
 curiat si forsitā iūciat i eis qd̄ ocl̄os diuie mā
 testat̄ offēdat. vbi grā. In oi ēptiōe sollicitē p̄st
 deret ne p̄p̄ vēdēt̄ i grāciā / negligētā / icuria /
 paupeate / aut nēitate. aut p̄p̄ solutiōis āncipa
 tōez min⁹ iusto soluat: qz ois i grācia et aliq̄lis
 coactō: excludit simplr volūtarū. In veditōe
 s̄libz ne maḡ iusto vēdat. p̄p̄ solutiōis dilatiōez
 aut p̄p̄ alia quācūqz cāz n̄ legitimā. In h̄ribz
 ac societac̄ vl̄ locatōis diligēt̄ caueat: ne se i au
 ro z aleaz i dubio p̄dat: aut ne p̄e suā p̄giuozē
 faciat. S̄libz i locatōibz opaz ne mi⁹ iusto p̄cio
 soluat. qz p̄ciū sudor̄ z sāguis ē. p̄fere cū distri
 cte p̄cipiat d̄ns Leui. xij. di. Nō morabit op̄
 mercenarij cui apd reuqz m̄c̄. **D**ecio req̄rit
 religiositas ch̄tiane. p̄fessōis corā d̄o i obfuarīa
 mādaoz. ei⁹ z corā hoibz i h̄oclate vire: sic p̄tā
 dēces b̄a nī solū corā d̄o s̄z ē corā oibz homibz.
Qd vt mercator meli⁹ p̄ficiat ter vl̄ q̄ter i āno
 p̄ficari asuecat: req̄rēs ad b̄ p̄fessōe ex p̄tū z ei
 mēte dēi: cui p̄scia sua p̄ d̄bite examiata plene
 p̄ficiat d̄ singl̄is dubiosis req̄rēs p̄siliū: qz nēo
 sapiēs i p̄p̄a cā. vt poce que excecāt vl̄ salte ob/
 nubilat p̄uar̄ effect⁹: sicqz cū mltā p̄paratiōe
 ad min⁹ sel̄ i āno sac̄z altar̄ accipiat: ac sel̄ ad
 mi⁹ i āno cū socijs suis rōes diligēt̄ p̄sc̄pas rez
 uidet̄: d̄bita z credita: restamētū z vltimā volū
 tarē suā i sepe p̄parā sp̄ auerēte tencat: vt cū ve
 nerit d̄ns vniuersoz z pulsauerit p̄festi aptat ei
 i mercācia r̄pali merces req̄rēs etnas. Ex oibz
 his p̄z q̄ n̄cariū sic cultibz mercatorū: vt sepi⁹
 suā p̄sciaz discurtat: ne mercādo i aliqd̄ dēū offē
 derit: difficile vtzqz tmo maxie difficile ē mer/
 cātijs iplēcari z p̄sciaz nī mac̄lari. Rogē d̄ dēū
 oipotētē: vt i b̄ d̄estabili auaricie vicio tmo ce
 q̄libz alio capitali iplēcator / sua mia absoluat:
 z ab his puros ne offendat̄ custodiāt: vt sic vtz
 tā n̄az dirigam⁹ q̄ren⁹ etna gaudia p̄cipiam⁹.
Sac̄er̄tijs J̄m̄ Paderborna.
Sermōes p̄ septe cr̄imia morelia a Maḡ
 stro Paulowan sac̄e pagine. p̄fessore pas
 tauēsiqz z Canonico z Lōcōnatoze ex
 cellētissimo cōgesti. Pecūia z gre: bo
 na fide v̄ri Joannis Rynman de
 Ovingau / p̄ industriū v̄z Henri
 cū Bran in oppido Hagenau
 diligenē reuiz z imp̄ssi / fit
 nē bono auspicio sortiebāt
 sc̄do J̄d⁹ Marcij Anno
 Redemptiōis h̄ūani
 generis. M. D.
 .xvii.

Nota

Nota

Nota

Nota
gnalif

Nota
bene

R